

ВУЗФ
Финанси, застраховане,
бизнес, предприемачество
и иновации

УСТОЙЧИВОСТ НА ФИНАНСОВАТА СИСТЕМА. ДЪЛГОСРОЧНИ ПЕРСПЕКТИВИ

(ОНТОЛОГИЧНИ И ЕМПИРИЧНИ ОСНОВАНИЯ)

АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

БЪЛГАРИЯ 1990-2020 г. ИКОНОМИКА И ФИНАНСИ
НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ, СЪБРАНИ В ОТДЕЛНИ КНИГИ

**УСТОЙЧИВОСТ НА ФИНАНСОВАТА СИСТЕМА –
ДЪЛГОСРОЧНИ ПЕРСПЕКТИВИ
(онтологични и емпирични основания)**

АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

**БЪЛГАРИЯ 1990-2020 г. ИКОНОМИКА И ФИНАНСИ
НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ, СЪБРАНИ В ОТДЕЛНИ КНИГИ**

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

доц. д-р Григорий Вазов, главен редактор
доц. д-р Радостин Вазов, зам. главен редактор
проф. д.ик.н. Методи Христов
проф. д-р Радослав Габровски
проф. д-р Даниела Бобева
проф. д-р Емилия Миланова
проф. д-р Виржиния Желязкова
проф. д-р Григор Димитров
доц. д-р Яким Китанов
доц. д-р Десислава Йосифова
доц. д-р Станислав Димитров
доц. д-р Даниела Илиева

Ръководител на научния колектив:

проф. д-р Виржиния Желязкова

Рецензенти:

проф. д-р Радослав Габровски,
проф. д-р Огняна Стоичкова.

ВСИЧКИ ПРАВА ЗАПАЗЕНИ.

НИКОЯ ЧАСТ ОТ ТАЗИ КНИГА НЕ МОЖЕ ДА СЕ КОПИРА, РАЗМНОЖАВА И РАЗПРОСТРАНЯВА
ПОД НИКАКВА ФОРМА, ОСВЕН В СЛУЧАИТЕ НА ЧЛ. 24 ОТ ЗАПСП.

© ВУЗФ, Издателство „Св. Григорий Богослов“, 2021

ISBN 978-954-8590-97-6

Съдържание

ПЪРВА ГЛАВА. КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА: НОВИЯТ МОДЕЛ НА ДЪЛГОСРОЧНА УСТОЙЧИВОСТ	5
I. КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА – МОДЕЛЪТ НА УСТОЙЧИВОСТ, КЪМ КОЙТО СЕ СТРЕМЯТ ЕС И СВЕТЪТ	6
II. ТЕОРЕТИЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ И ПРОГНОЗА ЗА РАЗВИТИЕ НА КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА ЗА НЯКОИ ОТРАСЛИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.....	38
ВТОРА ГЛАВА. УСТОЙЧИВИТЕ ФИНАНСИ: ГРЪБНАКЪТ НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА.....	73
I. ФИНАНСИРАНЕТО НА КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА	74
II. ЗАКОНОВИ ИЗИСКВАНИЯ И РАМКИ ЗА ОТЧЕТНОСТ НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ	89
III. РОЛЯТА НА БЛАГОРОДНИТЕ МЕТАЛИ И МОНЕТИТЕ В ИСТОРИЯТА НА ФИНАНСИТЕ КАТО ОСНОВА ЗА БЪДЕЩОТО ИМ УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ.....	116
ТРЕТА ГЛАВА. РОЛЯТА НА МЕНИДЖМЪНТА И РЕГУЛАЦИИТЕ	140
I. МОДЕЛИ НА ДЪРЖАВНО РЕГУЛИРАНЕ НА ФИНАНСОВАТА СИСТЕМА	141
II. ЕНДОГЕННИ И ЕКЗОГЕННИ ФАКТОРИ, ЧЕРНИ И БЕЛИ ЛЕБЕДИ, УСЛОВИЯ И РИСКОВЕ ПРЕД ФИНАНСОВАТА СИСТЕМА НА Р. БЪЛГАРИЯ 2020-2030 Г. И В ПЕРСПЕКТИВА ДО 2050 Г.	149

Въвеждащи думи

През последните години все повече се говори за необходимостта от осигуряването на устойчивост на финансовата система. Това се налага особено поради засилващото се въздействие върху икономическите екосистеми от страна на екологичните проблеми и мащабните изменения, които настъпват в тях по линия на климатичните промени. Тези феномени на съвременността оказват влияние върху всички сфери на икономическия живот и постепенно налагат предефиниране на познатите модели, по които сме свикнали да работим.

Какво обаче трябва да разбираме под „устойчивост на финансовата система“?

Изследването, което е представено в тази книга, има за цел да илюстрира някои основни ракурси на съвременните представи за устойчивост на финансовата система от различни аспекти. Авторският колектив предлага еkleктичен и интердисциплинарен подход към проблема с устойчивостта, който да даде нетрадиционна представа за това какво представлява устойчивостта във финансите.

Изследването е структурирано в три глави. Първа глава започва с представянето на концепцията за кръговата икономика като новия модел на устойчивост, към който се стремят Европа и светът. Разгледани са основните теории, които стоят в основата на концепцията за кръговата икономика и те са анализирани в историческия контекст на възникването и развитието им. След това изложението продължава с разглеждането на тази проблематика от перспективата на България – по-конкретно как се очаква да се развива кръговата икономика в отделни отрасли на нашата страна. Втората глава е посветена на някои представи за устойчивите финанси като гръбнака на устойчивото развитие и кръговата икономика. Тази глава започва с проблемите на финансирането на прехода от линейна към кръгова икономика, като са очертани основните предизвикателства пред трансформацията на финансовата система, така че тя да може да отговори на променящите се нужди на икономиката. По-нататък е направен преглед и анализ на нормативните изисквания и на съществуващите рамки за отчетност на устойчивото развитие, като е подчертано тяхното значение за организацията на прехода към устойчивост и за проследяването на напредъка по него. Накрая главата завършва с един на пръв поглед страничен за устойчивостта на финансовата система, но всъщност много важен въпрос, който като че ли стои встрани от ползрението на анализаторите, когато се говори за устойчивост – ролята на благородните метали и монетите в историята на финансите като основа за бъдещото им устойчиво развитие.

Във фокуса на третата глава е разгледана ролята на мениджмънта и регулациите за устойчивостта на финансовата система. Авторският колектив предлага анализ на тази роля, тъй като без нея е невъзможно да се реализира каквато и да е била политика както на държавно, така и на корпоративно равнище. Изложението в рамките на тази глава започва с разглеждането на някои водещи модели за държавно регулиране на финансовата система и продължава с анализ на ендогенните и екзогенни фактори, условия и рискове пред финансовата система на нашата страна в дългосрочна – до 2050 година – перспектива.

С този подход вярваме, че предлагаме един нов, нестандартен поглед към съвременните представи и конотации на устойчивостта на финансовата система, който да осветли тази толкова важна съвременна тема от различни перспективи.

проф. д-р Виржиния Желязкова, ръководител на научния колектив